

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Πολυτεχνική Σχολή
Τμήμα Μηχανικών Σχεδίασης Προϊόντων & Συστημάτων

Μεθοδολογία Έρευνας

Δεοντολογία έρευνας

Άνθιμος Σ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ

Δρ. Πολιτικός Μηχανικός, Eurlng

ἦθος

1. Η ηθικότητα του ατόμου (οι ιδιότητες του χαρακτήρα του που βρίσκονται σε αρμονία με τα διδάγματα της ηθικής).
2. Οι καθιερωμένες ηθικές αντιλήψεις και η αντίστοιχη με αυτές συμπεριφορά στα πλαίσια μιας κοινωνίας ή μιας εποχής.
3. Παραδοσιακοί κανόνες κοινωνικής διαβίωσης, που διαμορφώνονται με την ιστορική εξέλιξη.

Ηθική

Σύνολο κανόνων και αξιών με τους οποίους ορίζεται **τι επιτρέπεται, τι απαγορεύεται και τι οφείλουμε να κάνουμε** στις σχέσεις με τους άλλους ανθρώπους και στη σχέση μας με τη φύση, κανόνες συμπεριφοράς που επιβάλλει η κοινωνία.

Στον κλάδο της Φιλοσοφίας:

Ασχολείται με την **κρίση**, την **αντίληψη** και τις **πράξεις των ανθρώπων** σχετικά με τη **διάκριση καλού και κακού, δίκαιου και άδικου.**

Δεοντολογία

Το σύνολο των αρχών και των κανόνων που δεσμεύουν ηθικά τους εμπλεκόμενους κατά την άσκηση ερευνητικών ή επαγγελματικών καθηκόντων και εργασιών.

Έρευνα → **Δεοντολογία στην έρευνα**

Επάγγελμα → **Επαγγελματική δεοντολογία**

Δεοντολογία έρευνας

1. Η δεοντολογία σε σχέση με την **εφαρμογή της επιστήμης στην κοινωνία.**

2. Η δεοντολογία **στα πλαίσια των σχέσεων αυτών που ασκούν την έρευνα:**

- Λογοκλοπή.
- Διαμόρφωση-“χειραγώγηση” ερευνητικών αποτελεσμάτων.
- Μεροληπτική δημοσίευση αποτελεσμάτων.
- Μεροληπτική αναφορά δημοσιεύσεων.

3. Η δεοντολογία **ως τρόπος αντιμετώπισης αυτών που συμμετέχουν σε μια έρευνα.**

Παράδειγμα Κώδικα Δεοντολογίας Έρευνας

ΚΩΔΙΚΑΣ ΗΘΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΙΔΡΥΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ

2018

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΑΡΘΡΟ 1: Πεδίο Εφαρμογής

ΑΡΘΡΟ 2: Η αξία της ερευνητικής δραστηριότητας, ανεξαρτησία και ευθύνη των ερευνητών

ΑΡΘΡΟ 3: Αρχές της επιστημονικής ακεραιότητας

ΑΡΘΡΟ 4: Αρχές Ηθικής της Έρευνας/ Βιοηθικής

ΑΡΘΡΟ 5: Τήρηση κανόνων ασφάλειας

ΑΡΘΡΟ 6: Σχέσεις μεταξύ ερευνητών

ΑΡΘΡΟ 7: Σεβασμός δικαιωμάτων τρίτων

ΑΡΘΡΟ 8: Σεβασμός διανοητικής ιδιοκτησίας

ΑΡΘΡΟ 9: Έγγραφη δήλωση

ΑΡΘΡΟ 10: Χρήση εγκαταστάσεων ΙΤΕ

ΑΡΘΡΟ 11: Προβολή των ερευνών

ΑΡΘΡΟ 12: Απασχόληση μελών ΔΕΠ σε ερευνητικό έργο εκτός ΙΤΕ

ΑΡΘΡΟ 13: Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Άρθρο 14: Υποχρεώσεις συνεργατών

Άρθρο 15: Υποχρεώσεις επιστημονικώς υπευθύνων

ΕΙΔΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ

Άρθρο 16: Έρευνα με αντικείμενο τον άνθρωπο

Άρθρο 17: Έρευνα με αντικείμενο ζώα

Άρθρο 18: Έρευνα σχετικά με το φυσικό, οικιστικό και πολιτιστικό περιβάλλον

Άρθρο 19: Υποχρεώσεις του Ερευνητικού Οργανισμού- ΙΤΕ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΛΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Κοζάνη, Δεκέμβριος 2018

Απόσπασμα

V. ΕΡΕΥΝΑ

- V.1.** Δεσμεύσεις των ερευνητών
- V.2.** Σχέσεις μεταξύ ερευνητών
- V.3.** Ζητήματα πνευματικής ιδιοκτησίας
- V.4.** Δικαιώματα επί των αποτελεσμάτων της έρευνας
- V.5.** Χρήση εγκαταστάσεων του ΠΔΜ
- V.6.** Έγγραφη δήλωση ερευνητών
- V.7.** Προβολή των ερευνών

VI.	ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ, ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ	1
VI.1.	Γενικά	1
VI.2.	Πνευματικά δικαιώματα μεταπτυχιακής εργασίας ή διδακτορικού διπλώματος	
VI.3.	Πνευματικά δικαιώματα ερευνητικών έργων	1
VI.4.	Λογοκλοπή	1

Λογοκλοπή είναι η «παράνομη οικειοποίηση» και «κλοπή και δημοσίευση» ενός άλλου συγγραφέα «της γλώσσας, των σκέψεων, των ιδεών, ή εκφράσεων» και της εκπροσώπησης αυτών ως αρχικής εργασίας κάποιου.

<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9B%CE%BF%CE%B3%CE%BF%CE%BA%CE%BB%CE%BF%CF%80%CE%AE>

VI.4. Λογοκλοπή

Η λογοκλοπή ή η ευθεία παραβίαση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από το πλέγμα των διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας συνιστά σοβαρό πειθαρχικό παράπτωμα, ιδιαίτερα όταν διαπράττεται από μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας και απαντάται σε έργα που εμφανίζονται ως πρωτότυπα έργα του συγγραφέα τους.

Εφαρμόζοντας στην πράξη τα προβλεπόμενα από την Ευρωπαϊκή χάρτα του ερευνητή και σε συνάφεια με την επαγγελματική ευθύνη των διδασκόντων για την πρόληψη της λογοκλοπής (plagiarism), το ΠΔΜ παρέχει στους καθηγητές και το λοιπό διδακτικό προσωπικό τη δυνατότητα ελέγχου των διπλωματικών, μεταπτυχιακών, διδακτορικών κ.λπ. εργασιών των φοιτητών με ανάλογο λογισμικό (turnitin, <http://turnitin.com/>).

**ΚΩΔΙΚΑΣ ΗΘΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ**

ΙΔΡΥΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ

2018

Απόσπασμα

ΑΡΘΡΟ 3

Βασικές αρχές της ακεραιότητας της ερευνητικής δραστηριότητας

2. Η έρευνα πρέπει να διεξάγεται με προσήλωση στην επιστημονική αλήθεια, σεβασμό στην αξιοπρέπεια του ανθρώπου, στην προσωπική αυτονομία, στη βιολογική και πνευματική ακεραιότητα των προσώπων, την ηθική, την διανοητική ιδιοκτησία και στα προσωπικά δεδομένα, καθώς και να μεριμνά για τη ζωή, τη φύση και το περιβάλλον.

3.1 Αξιοπιστία

Κάθε επιστημονική έρευνα πρέπει να διεξάγεται με τρόπο ο οποίος να εγγυάται την αξιοπιστία της, η οποία αντανακλάται στον σχεδιασμό, τη μεθοδολογία, την ανάλυση και τη χρήση των πόρων και την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της, διασφαλίζοντας έτσι την ποιότητά της.

3.2. Αμεροληψία / Εντιμότητα

Όλα τα μέλη της ερευνητικής και επιστημονικής κοινότητας του ΙΤΕ δεσμεύονται γύρω από την αρχή της έντιμης μεταχείρισης όλων των προσώπων με τα οποία συνεργάζονται, όπως και την τήρηση των αρχών της δικαιοσύνης, της αξιοκρατίας και της αμεροληψίας. Οφείλουν να απέχουν από οποιεσδήποτε δραστηριότητες ή ενέργειες θα μπορούσαν να συνιστούν, ή να υποδηλώνουν, εύνοια ή προκατάληψη ή αρνητική προδιάθεση προς συνεργαζόμενα πρόσωπα.

Η ανάπτυξη, η διεξαγωγή, ο έλεγχος, η υποβολή εκθέσεων και η παροχή πληροφοριών σχετικά με μια έρευνα πρέπει να προάγονται με διαφανή, δίκαιο, πλήρη και αμερόληπτο τρόπο.

3.3. Ίση μεταχείριση

Όλα τα μέλη της ερευνητικής και επιστημονικής κοινότητας του ΙΤΕ απολαμβάνουν του δικαιώματος στην ίση μεταχείριση, αλλά και υποχρεούνται να σέβονται το αντίστοιχο δικαίωμα των άλλων ερευνητών και των συνεργατών τους, χωρίς καμία μορφή άμεσης ή έμμεσης διάκρισης, η οποία να βασίζεται σε φυλετικά, εθνικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά, στη γλώσσα, το φύλο και το γενετήσιο προσανατολισμό, τις θρησκευτικές, πολιτικές και φιλοσοφικές πεποιθήσεις, την ιδιωτική ζωή, την υγεία και σωματική ικανότητα, καθώς και την οικονομική ή/και κοινωνική κατάσταση των ατόμων.

3.4. Σεβασμός

Κατά τη διάρκεια οποιασδήποτε ερευνητικής δραστηριότητας όλα τα εμπλεκόμενα μέλη συμπεριφέρονται με τον προσήκοντα σεβασμό ως προς τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των προσώπων με τα οποία συνεργάζονται, απορρίπτοντας οποιασδήποτε μορφής εξαπάτηση, εξαναγκασμό, ή παρενόχληση. Η συμπεριφορά των ερευνητών διέπεται από σεβασμό προς τη βιολογική και πνευματική ακεραιότητα του ανθρώπου, και μέριμνα για τη φύση και το περιβάλλον.

Επιπροσθέτως, όλες οι ερευνητικές δραστηριότητες διέπονται από τον δέοντα σεβασμό στα δικαιώματα της διανοητικής ιδιοκτησίας του εκάστοτε εν ισχύ εφαρμοστέου δικαίου, του Εσωτερικού Κανονισμού του Ιδρύματος, των συμβάσεων του ΙΤΕ και των συνεργαζόμενων φορέων σε διεθνές και εθνικό επίπεδο.

3.6. Λογοδοσία & Διαφάνεια

Κάθε ερευνητής/τρια, ή ομάδα στην οποία συμμετέχει, έχουν υποχρέωση να επιτρέπουν την πρόσβαση στα πλήρη αποτελέσματα που προέκυψαν από συγκεκριμένο ερευνητικό πρόγραμμα. Η μεθοδολογία της έρευνας πρέπει να είναι ή να καθίσταται εμφανής. Τα πρωτόκολλα της έρευνας, στις γνωστικές περιοχές όπου υπάρχουν, πρέπει να τηρούνται με οποιονδήποτε πρόσφορο και αποδείξιμο τρόπο ώστε τα αποτελέσματα της έρευνας να είναι επαληθεύσιμα.

Οι δεσμεύσεις υπέρ της λογοδοσίας και της διαφάνειας αφορούν την έρευνα από τη σύλληψη της ιδέας έως τη δημοσίευση, τη διαχείριση και την οργάνωση, την κατάρτιση, την εποπτεία και την καθοδήγηση, καθώς και τις ευρύτερες επιπτώσεις της.

18. Ειδικά όσον αφορά έρευνες σε παιδιά, πρέπει να διεξάγονται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες που συνοψίζουν βασικά σημεία του Κώδικα Δεοντολογίας στην Έρευνα με Παιδιά που εξέδωσε η Εταιρεία για την Έρευνα στην Ανάπτυξη του Παιδιού [Society for Research in Child Development (SRCD), <https://www.srcd.org/about-us/ethical-standards-research>).

Επαγγελματική δεοντολογία

Ρύθμιση των σχέσεων, της διαγωγής και της αλληλεπίδρασης με την κοινωνία, **μεταξύ των επαγγελματιών** κατά την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας.

Code of Ethics

Κώδικας ηθικής

Κώδικας συμπεριφοράς

Code of Conduct

Κώδικας Ηθικής

Κώδικας Συμπεριφοράς

Κώδικας Ηθικής & Επαγγελματικής Συμπεριφοράς

Κώδικας Δεοντολογίας

Δημόσιοι Φορείς

Εταιρείες

Επαγγελματικοί Φορείς

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Υπουργείο Εσωτερικών

Γενική Γραμματεία Ανθρώπινου
Δυναμικού Δημοσίου Τομέα

ΚΩΔΙΚΑΣ ΗΘΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ

ΙΟΥΛΙΟΣ 2022

<https://aead.gr/publications/manuals/kodikas-ithikis-epaggelmatikhs-sumperiforas-dhmosiou-tomea>

BIC[®]

**ΚΩΔΙΚΑΣ
ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ
BIC**

<https://us.bic.com> › media › Documents › Policies

Οι αξίες μας, καθοδηγούν τις ενέργειές μας:

Ακεραιότητα

Είμαστε τίμιοι, ανοικτοί και δίκαιοι, και απαπούμε ένα περιβάλλον όπου όλοι θα νιώθουν ότι είναι αξιολάβαστοι, ότι συμμετέχουν και ακούγονται.

Ευφυΐα

Κάνουμε μεγάλα όνειρα και δημιουργούμε έξυπνες, απλές αλλά καινοτόμες λύσεις για τους καταναλωτές, τους πελάτες και τις ομάδες μας.

Υπευθυνότητα

Λαμβάνουμε γενναίες, έγκαιρες αποφάσεις και προσφέρουμε φιλόδοξα αποτελέσματα που απολαμβάνουν οι καταναλωτές σ' όλο τον κόσμο.

Βιωσιμότητα

Πρωτεύουμε τη βιώσιμη ανάπτυξη ενώ ταυτόχρονα συνεισφέρουμε ουσιαστικά στα μέλη της ομάδας μας, τις κοινότητες και τον κόσμο.

Απλότητα

Πιστεύουμε ότι οι απλές λύσεις είναι συχνά οι καλύτερες λύσεις. Όταν αντιμετωπίζουμε την πολυπλοκότητα, ανταποκρινόμαστε με σαφήνεια.

Ομαδικότητα

Θέτουμε υψηλά πρότυπα, έχουμε εμπιστοσύνη ο ένας στον άλλο και συνεργαζόμαστε καθιστώντας τους εαυτούς μας και τους άλλους υπεύθυνους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Οδηγός για τον Κώδικα Συμπεριφοράς μας
- Οι Ευθύνες μας
- Συμμόρφωση με Νόμους και Κανονισμούς

● Η Ακεραιότητά μας: Ενίσχυση της Φήμης της BIC

Σύγκρουση Συμφερόντων.....

Δώρα και Ψυχαγωγία

Δωροδοκία και Διαφθορά

Κρατικοί και Πολιτικοί Φορείς

Προστασία Μάρκας

Ανταγωνισμός

Νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες

Εμπορικοί Έλεγχοι

● Οι άνθρωποί μας: Εκτίμηση και σεβασμός προς τους άλλους

Υγεία και Ασφάλεια

Διακρίσεις και Παρενόχληση

Ανθρώπινα Δικαιώματα

● Τα Περιουσιακά Στοιχεία και οι Πληροφορίες μας: Προστασία των Πληροφοριών μας

Ασφάλεια Πληροφοριακών Συστημάτων
Εταιρική Περιουσία και Πόροι
Απόρρητο Δεδομένων και Προσωπικών Πληροφοριών
Επαγγελματικά Αρχεία

● Η Ηγεσία και οι Συνεργασίες μας: Υπερήφανοι για τις Σχέσεις μας

Ποιότητα
Περιβάλλον
Φιλανθρωπική Συνεισφορά
Εξωτερική Επικοινωνία και Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης
Σχέσεις με Πελάτες, Προμηθευτές και Άλλους Συνεργάτες

Σχέσεις με Πελάτες, Προμηθευτές και Άλλους Συνεργάτες

Ζητάμε από τους συνεργάτες μας να εφαρμόζουν τις βασικές αρχές του παρόντος Κώδικα και στις δικές τους δραστηριότητες

INDUSTRIAL DESIGNERS SOCIETY OF AMERICA

Επαγγελματικοί Φορείς

<https://www.idsa.org/code-ethics>

Ethical Principles

Code of Ethics

Ethical Conduct Complaint and Review Process

Code of Ethics

The following Articles constitute IDSA's Code of Ethics and are intended to advance the respect for quality and integrity of our profession and IDSA, with IDSA and its members agreeing to be bound by the tenets of this Code of Ethics in their professional endeavors:

Article I

As a member of IDSA and a practitioner in the field of industrial design, I will remain vigilant and exercise sound and informed professional judgment in my interaction with the Society, its members, my employer, and clients, with the intent of serving their best interests.

Απόσπασμα

Article II

I will participate only in projects that I reasonably judge to be ethically sound and in conformance with applicable legal and regulatory requirements and professional guidelines and standards of practice; I will advise my clients and employers when I have serious reservations concerning projects I have been assigned.

Article VII

I will strive to advance the interests, growth, public confidence, and ethical practices of the profession through a commitment to adhering to IDSA's Ethical Principles and adhering to the IDSA Code of Ethics and guiding my professional practice in conformity with these practices and principles.

Article XI

In my interaction with fellow members of the Society, as well as its officers, directors, volunteers, and staff, both within and outside of IDSA sponsored events, I will treat them with respect, dignity, and professional courtesy.

CHARTERED
SOCIETY OF
DESIGNERS

REGISTER OF
CHARTERED
DESIGNERS

<https://www.csd.org.uk/about/>

<https://www.csd.org.uk/about/code-of-conduct/>

Απόσπασμα

1.2 The objects of the Code are to promote the highest standards of design and design management, for the benefit and in the best interests of members, their clients and society at large.

3.4 Members shall not knowingly work simultaneously, for clients or employers who are in direct competition with each other without their full knowledge.

3.5 Members shall not knowingly copy the work of another designer.

3.6 Members shall act fairly and impartially between contracting parties or when selecting others.

Παράδειγμα

Ζητήματα Ηθικού Σχεδιασμού

Εταιρεία αναγνωρίζοντας την ανάπτυξη των ηλεκτρικών ποδηλάτων και της αειφορίας εντός των πόλεων, αναπτύσσει ένα app που θα βοηθάει στην ενοικίαση μπαταριών σε χρήστες ηλεκτρικών ποδηλάτων.

<https://www.linkedin.com/pulse/ethical-considerations-product-design-sushant-tarway>

[α] Απόρρητο και ασφάλεια δεδομένων: Διασφάλιση της εμπιστοσύνης των χρηστών

Σκοπός συλλογής δεδομένων: Η εταιρεία πρέπει να ορίσει έναν σαφή και νόμιμο σκοπό για τη συλλογή δεδομένων χρήστη. Είναι αποκλειστικά για τη βελτίωση της λειτουργικότητας της εφαρμογής **ή υπάρχουν δευτερεύουσες χρήσεις, όπως η πώληση δεδομένων σε διαφημιστές**; Η διαφάνεια στον σκοπό συλλογής δεδομένων αποτελεί ηθικό ακρογωνιαίιο λίθο.

Ασφάλεια δεδομένων χρηστών: Αφού συλλεχθούν, τα δεδομένα χρήστη πρέπει να αποθηκεύονται με ασφάλεια. Οι παραβιάσεις δεδομένων μπορεί να έχουν σοβαρές συνέπειες, διαβρώνοντας την εμπιστοσύνη των χρηστών και προκαλώντας βλάβη. **Ο ηθικός σχεδιασμός του προϊόντος απαιτεί ισχυρά μέτρα ασφαλείας για την προστασία των πληροφοριών των χρηστών.**

Ενημερωμένη & συναίνεση χρηστών : Ο ηθικός σχεδιασμός του προϊόντος διασφαλίζει ότι οι χρήστες **ενημερώνονται για τα δεδομένα που συλλέγονται και για ποιους σκοπούς**. Παρέχει επίσης στους χρήστες τη δυνατότητα **να επιλέξουν ή να αποκλείσουν** τη συλλογή δεδομένων, σεβόμενη την αυτονομία τους.

Ανωνυμοποίηση δεδομένων χρηστών: Για την περαιτέρω προστασία του απορρήτου των χρηστών, τα δεδομένα θα πρέπει να είναι ανώνυμα όποτε είναι δυνατόν. Αυτό σημαίνει **αφαίρεση στοιχείων προσωπικής ταυτοποίησης και μείωση του κινδύνου χρήσης δεδομένων για να βλάψουν άτομα.**

Πολιτικές διατήρησης δεδομένων: Ο ηθικός σχεδιασμός προϊόντων περιλαμβάνει **σαφείς πολιτικές διατήρησης δεδομένων**. Πόσο καιρό θα αποθηκεύονται τα δεδομένα χρήστη; Υπάρχει βάσιμος λόγος για τη διατήρησή του πέρα από ένα ορισμένο χρονικό διάστημα;

Διαμοιρασμός δεδομένων χρήστη: Εάν τα δεδομένα χρήστη κοινοποιούνται σε τρίτους, μπαίνουν στο παιχνίδι ηθικά κριτήρια. Αυτή η κοινή χρήση γίνεται με τη **συναίνεση του χρήστη** και είναι απαραίτητη για τη λειτουργικότητα της εφαρμογής;

Συμμόρφωση για την προστασία δεδομένων: Ο ηθικός σχεδιασμός του προϊόντος ευθυγραμμίζεται με τους κανονισμούς προστασίας δεδομένων όπως τα GDPR. Αναγνωρίζει ότι υπάρχουν νομικά πλαίσια για τη διασφάλιση του απορρήτου των χρηστών και η συμμόρφωση με αυτούς τους κανονισμούς δεν αποτελεί απλώς νομική απαίτηση αλλά και **ηθική επιταγή**.

[β] Αλγοριθμική προτίμηση

Algorithmic Bias: Η αλγοριθμική μεροληψία αναφέρεται στη συστηματική και άδικη διάκριση που μπορεί να συμβεί όταν οι αλγόριθμοι μηχανικής μάθησης λαμβάνουν αποφάσεις ή προβλέψεις. Αυτές οι προκαταλήψεις δεν είναι εγγενείς στους ίδιους τους αλγόριθμους, αλλά αντικατοπτρίζουν τα δεδομένα στα οποία έχουν εκπαιδευτεί και τις ανθρώπινες προκαταλήψεις που υπάρχουν σε αυτά τα δεδομένα. Η αλγοριθμική προκατάληψη μπορεί να οδηγήσει σε διακρίσεις εις βάρος ορισμένων ομάδων, να διαιωνίσει τα στερεότυπα και να οδηγήσει σε άδικα αποτελέσματα.

Προφίλ χρήστη: Εάν η εφαρμογή βασίζεται σε αλγόριθμους για τον προσδιορισμό των προτιμήσεων των χρηστών ή της καταλληλότητας για ορισμένες διαδρομές με ηλεκτρονικό ποδήλατο, **οι προκαταλήψεις στα δεδομένα εκπαίδευσης** μπορεί να οδηγήσουν σε ευνοϊκά ορισμένα δημογραφικά στοιχεία έναντι άλλων. Για παράδειγμα, εάν τα ιστορικά δεδομένα αντικατοπτρίζουν κατά κύριο λόγο τις προτιμήσεις μιας συγκεκριμένης ομάδας ηλικίας ή φύλου, ο αλγόριθμος ενδέχεται να ευνοήσει ακούσια αυτές τις ομάδες, οδηγώντας σε μεροληπτικά αποτελέσματα.

Τιμολόγηση και πρόσβαση: Οι αλγόριθμοι μπορούν επίσης να επηρεάσουν την τιμολόγηση και την πρόσβαση σε ενοικιάσεις ηλεκτρονικών ποδηλάτων. Εάν οι αποφάσεις τιμολόγησης επηρεάζονται από **μεροληπτικά δεδομένα**, μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα ορισμένες γειτονιές ή κοινότητες **να χρεώνονται υψηλότερες τιμές ή να αντιμετωπίζουν περιορισμένη πρόσβαση σε ηλεκτρονικά ποδήλατα**.

Συστάσεις διαδρομής: Οι αλγόριθμοι που προτείνουν διαδρομές με ηλεκτρονικό ποδήλατο ενδέχεται **να ευνοούν ακούσια διαδρομές που χρησιμοποιούνται πιο συχνά**, παραμελώντας εναλλακτικές διαδρομές που θα μπορούσαν να είναι εξίσου βολικές ή γραφικές.

Ζητήματα ασφάλειας: Οι **μεροληπτικοί αλγόριθμοι** μπορούν επίσης να έχουν επιπτώσεις στην ασφάλεια. Για παράδειγμα, εάν ένας αλγόριθμος **προτείνει μια διαδρομή** που έχει ιστορικά προτιμηθεί από ένα συγκεκριμένο μέρος χρηστών, **αλλά είναι λιγότερο ασφαλές**, και θα μπορούσε να θέσει τους χρήστες σε κίνδυνο.

Επιλογή δεδομένων: Ο ηθικός σχεδιασμός προϊόντων ξεκινά με την επιλογή αμερόληπτων και αντιπροσωπευτικών δεδομένων εκπαίδευσης. Αυτό περιλαμβάνει τον έλεγχο ιστορικών δεδομένων για τον εντοπισμό και τη διόρθωση τυχόν προκαταλήψεων που μπορεί να υπάρχουν.

Αλγοριθμική Δικαιοσύνη: Οι ίδιοι οι αλγόριθμοι μπορούν να σχεδιαστούν ώστε να δίνουν προτεραιότητα στη δικαιοσύνη και να αποφεύγουν τις διακρίσεις. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει προσαρμογή των αλγορίθμων για να διασφαλιστεί ότι δεν ευνοούν ή μειονεκτούν δυσανάλογα κάποια συγκεκριμένη ομάδα.

Διαφάνεια: Ο ηθικός σχεδιασμός προϊόντων δίνει έμφαση στη διαφάνεια στην αλγοριθμική λήψη αποφάσεων. Οι χρήστες θα πρέπει να ενημερώνονται όταν χρησιμοποιούνται αλγόριθμοι για τη λήψη συστάσεων ή αποφάσεων και θα πρέπει να έχουν την επιλογή να κατανοήσουν πώς επιτυγχάνονται αυτές οι αποφάσεις.

Μετριάσμός μεροληψίας: Οι σχεδιαστές προϊόντων ηθικής εφαρμόζουν **τεχνικές για τον μετριάσμό της μεροληψίας** σε πραγματικό χρόνο. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την προσαρμογή των αλγοριθμικών εξόδων για την εξασφάλιση δίκαιων αποτελεσμάτων.

Συνεχής παρακολούθηση: Ο ηθικός σχεδιασμός προϊόντων είναι μια συνεχής διαδικασία που περιλαμβάνει συνεχή παρακολούθηση των αλγοριθμικών αποτελεσμάτων. Διενεργούνται τακτικοί έλεγχοι για τον εντοπισμό και τη διόρθωση τυχόν προκαταλήψεων.

Διαφορετικές ομάδες: Η δημιουργία διαφορετικών ομάδων που περιλαμβάνουν **άτομα από διάφορα υπόβαθρα και προοπτικές** μπορεί να βοηθήσει στον **εντοπισμό και την αντιμετώπιση των τυφλών σημείων μεροληψίας** κατά τη διάρκεια των φάσεων σχεδιασμού και ανάπτυξης.

[Υ] Προσβασιμότητα και Συμμετοχικότητα: Σχεδιασμός για Όλους

Φυσική προσβασιμότητα: Η διεπαφή της εφαρμογής πρέπει να είναι πλοηγήσιμη και λειτουργική **για χρήστες με σωματικές αναπηρίες**, όπως αυτοί που βασίζονται σε προγράμματα ανάγνωσης οθόνης, φωνητικές εντολές ή εναλλακτικές συσκευές εισόδου.

Γνωστική προσβασιμότητα: Η εφαρμογή θα πρέπει να σχεδιάζεται με γνώμονα τη γνωστική προσβασιμότητα, διασφαλίζοντας ότι είναι **εύκολη στην κατανόηση και χρήση** για άτομα με γνωστικές αναπηρίες ή μαθησιακές δυσκολίες.

Οπτική προσβασιμότητα: Οι **ηθικοί σχεδιαστές** προϊόντων δίνουν προτεραιότητα στην οπτική προσβασιμότητα, προσφέροντας **επιλογές για** μεγαλύτερο κείμενο, διεπαφές υψηλής αντίθεσης και προσαρμόσιμους συνδυασμούς χρωμάτων για να εξυπηρετούν χρήστες με προβλήματα όρασης.

Πολυγλωσσική υποστήριξη: Η συμπεριληπτικότητα επεκτείνεται στη γλωσσική ποικιλομορφία. Η εφαρμογή θα πρέπει να υποστηρίζει πολλές γλώσσες για να διασφαλίσει ότι οι χρήστες από διάφορα γλωσσικά υπόβαθρα μπορούν να έχουν πρόσβαση και να κατανοούν το περιεχόμενό της.

Εκπαίδευση και υποστήριξη χρηστών: Ο ηθικός σχεδιασμός προϊόντων περιλαμβάνει λειτουργίες και πόρους που βοηθούν τους χρήστες να γίνουν ικανοί στη χρήση της εφαρμογής, ιδιαίτερα εκείνοι που ενδέχεται να αντιμετωπίσουν προκλήσεις προσβασιμότητας.

Σχόλια χρήστη: Οι ηθικοί σχεδιαστές αναζητούν ενεργά σχόλια από χρήστες με αναπηρίες για να εντοπίσουν και να αντιμετωπίσουν τα εμπόδια προσβασιμότητας.

Συμμόρφωση με πρότυπα προσβασιμότητας: Οι ηθικοί σχεδιαστές προϊόντων συμμορφώνονται με αναγνωρισμένα πρότυπα προσβασιμότητας, όπως οι Οδηγίες προσβασιμότητας περιεχομένου Ιστού (WCAG), για να διασφαλίσουν ότι το προϊόν τους πληροί τα καθολικά αποδεκτά κριτήρια προσβασιμότητας.

Ηθικός Σχεδιασμός

Εμπιστοσύνη και πίστη χρήστη: Ο ηθικός σχεδιασμός προϊόντων είναι ο ακρογωνιαίος λίθος της οικοδόμησης και της διατήρησης της εμπιστοσύνης των χρηστών. Όταν οι χρήστες αντιλαμβάνονται ότι ένα προϊόν σέβεται το απόρρητό τους, εκτιμά την ευημερία τους και λειτουργεί δίκαια, είναι πιο πιθανό να γίνουν πιστοί υποστηρικτές. Η εμπιστοσύνη δεν κερδίζεται εύκολα, αλλά μπορεί να κλονιστεί σε μια στιγμή εάν παραβιαστούν οι ηθικές αρχές.

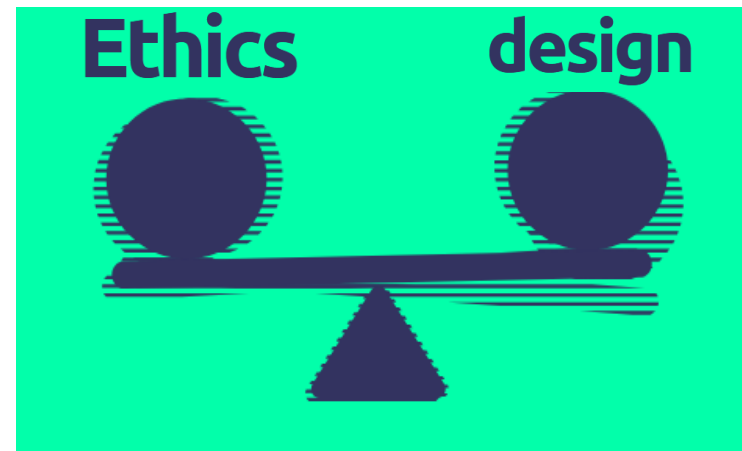
Κοινωνικός αντίκτυπος: Τα προϊόντα δεν δημιουργούνται μεμονωμένα. υπάρχουν στο ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο. Οι ηθικοί σχεδιαστές προϊόντων αναγνωρίζουν τον ρόλο τους στη διαμόρφωση αυτού του πλαισίου και φιλοδοξούν να δημιουργήσουν προϊόντα που συμβάλλουν θετικά στην κοινωνία. Είτε πρόκειται για τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, την προώθηση της ένταξης ή την καταπολέμηση των προκαταλήψεων, οι ηθικές επιλογές αντικατοπτρίζονται προς την κοινωνία, επηρεάζοντας αμέτρητες ζωές.

Μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα: Ο ηθικός σχεδιασμός προϊόντων δεν αφορά μόνο τα άμεσα κέρδη αλλά και τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα. Τα προϊόντα που βασίζονται σε ηθικές αρχές είναι πιο πιθανό να αντέξουν τη δοκιμασία του χρόνου, να προσαρμοστούν στις μεταβαλλόμενες ανάγκες και να παραμείνουν σχετικά σε μια συνεχώς εξελισσόμενη αγορά. Είναι **ανθεκτικά επειδή ευθυγραμμίζονται με τις βαθύτερες αξίες των χρηστών και της κοινωνίας.**

Καινοτομία και δημιουργικότητα: Η ηθική **δεν** καταπνίγει την καινοτομία, αλλά μπορεί να είναι πηγή δημιουργικότητας. Όταν οι ηθικοί παράγοντες ενσωματώνονται στη διαδικασία σχεδιασμού, εμπνέουν νέες λύσεις σε περίπλοκες προκλήσεις. Οι ηθικοί σχεδιαστές προϊόντων λύνουν προβλήματα που προσεγγίζουν τα ζητήματα με ενσυναίσθηση και δέσμευση να κάνουν τον κόσμο καλύτερο.

Παγκοσμιοποίηση: Οι ηθικοί σχεδιαστές προϊόντων αναγνωρίζουν τον **ρόλο** τους ως **παγκόσμιοι πολίτες**. Στον διασυνδεδεμένο κόσμο μας, οι συνέπειες των επιλογών σχεδιασμού εκτείνονται πολύ πέρα από τα σύνορα. Ο ηθικός σχεδιασμός λαμβάνει υπόψη τον **παγκόσμιο αντίκτυπο των προϊόντων**, προσπαθώντας να ελαχιστοποιήσει τη βλάβη και να **μεγιστοποιήσει τα οφέλη σε πλανητική κλίμακα.**

Συνεχής Μάθηση και Βελτίωση: Η **ηθική** στο **σχεδιασμό προϊόντων** δεν είναι ένας σταθερός προορισμός αλλά ένα **διαρκές ταξίδι**. Οι ηθικοί σχεδιαστές προϊόντων παραμένουν **ανοιχτοί στη μάθηση**, την **προσαρμογή** και την **εξέλιξη των πρακτικών** τους. Αναζητούν ενεργά **ανατροφοδότηση**, **μένουν ενημερωμένοι για αναδυόμενα ηθικά ζητήματα** και **συνεργάζονται** με τις κοινότητες για να **προωθήσουν ηθικές συζητήσεις**.

Τέλος Ενότητας

Στοιχεία μαθήματος

IBM Rebus

The iconic "Eye-Bee-M" poster, 1981. Rand replaced the first two letters of the IBM logo with the pictograms of an eye and a bee. He described it as "a kind of game designed to engage the reader and, incidentally, lots of fun." The text on the bottom of the poster says:

an Eye for perception, insight, vision.

a Bee for industriousness, dedication, perseverance.

an M for motivation, merit, moral strength.